

УДК: 338.2

DOI: 10.31673/2415-8089.2021.023944

Маковецька І.М., к.е.н.

Яргін М.В., бакалавр

Державний університет телекомунікацій

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розкрито теоретичні основи та наведений огляд стратегічного планування підприємства. Основна увага приділена обґрунтуванню специфіки діяльності підприємства з використанням стратегічного планування для організаційного забезпечення досягнення постановлених стратегічних цілей на підприємстві. Досліджено вплив стратегічного планування на підприємстві з економічної точки зору в конкретних умовах для забезпечення конкурентоспроможного існування підприємства в довгостроковій його перспективі.

Ключові слова: стратегічне планування, діяльність підприємства, розвиток, управління.

Постановка проблеми. Для ефективного функціонування та майбутнього розвитку в умовах нинішньої ринкової економіки підприємствам необхідно досліджувати ринок для успішної діяльності та слідувати всім законним напрямам, які тільки покращують економічну ситуацію в державі та стабільність через специфічні пріоритетні методи стратегічного планування. На сьогодні, проблема стратегічного планування потребує уваги. Всі стратегії спрямовані тільки на підтримку конкурентних позицій, а не на персонал підприємства. Тому ефективне функціонування підприємства буде можливим тільки за умови створення правильної стратегії, оцінки компетенції, відбору та розвитку управлінського персоналу при вдалих запланованих стратегічних планах, де стратегічне планування є основою сталого розвитку підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженнями теоретичних та практичних положень щодо формування стратегічного планування протягом останніх років займалися багато зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як І. Ансофф, Ч. Барнард, М. Верескун, А. Воронкова, О. Виноградова, А. Гончарук, О. Гудзь, М. Данилюк, П. Друкер, Н. Євтушенко, О. Жам, І. Зеліско, А. Загородній, В. Колосок, М. Круглова, А. Лаффер, Л. Лазоренко, С. Легомінова, М. Мескон, Д. Міддлтон, М. Портер, Р. Рейч, С. Сазонова, П. Стецюк, А. Файоль, А. Чандлер тощо. Аналіз праць зарубіжних науковців-практиків стратегічного планування свідчить, що увага дослідників приділена процедурам і процесам розроблення стратегій. Проте, питання обґрунтування стратегічного планування на підприємствах в сучасних умовах залишається нагальним і сьогодні.

Метою статті є розкриття теоретичних основ стратегічного планування та обґрунтування його важливості, для забезпечення конкурентоспроможного існування підприємства в довгостроковій його перспективі.

Виклад основного матеріалу. Стратегічне планування є однією з основних складових стратегічного управління [2]. Планування – це творче мислення майбутнього [5]. Також планування є одним із найбільш ефективних інструментів менеджменту [6]. Це управлінський процес установа рівноваги між цілями та можливостями й ресурсами підприємства, який включає аналіз, цілі узгодження, визначення стратегії і формування програми дій.

Стратегічне планування створює міст у майбутнє і використовується для переходу підприємства від того, яким воно є зараз, до того, яким вона хоче бути. З приводу цього П. Друкер зазначав, що стратегічне планування – це не майбутні рішення, а вплив майбутнього на сьогоднішні рішення. При цьому розробляються нові можливості організації (фірми), наприклад зміна профілю підприємства, радикальна зміна технології, розширення виробничих потужностей тощо[3].

Стратегічне планування на сьогоднішній час дає змогу всім підприємствам втілювати свій розгорнутий кругозір на формування нового типу дієвих цілей, які керівники втілюють на практиці, при цьому залучають до роботи свій управлінський персонал, де їм потрібно управляти «тут і зараз» – дотримуючись стратегічно направленою курсу, та проявляти гнучкість в будь-яких питаннях стосовно підприємства, а особливо, регулярно переглядати, адаптувати та коригувати дії щодо управління стратегічними змінами на підприємстві.

Стратегічне планування на підприємства є одним з найважливіших етапів стратегічного управління, оскільки саме на цьому етапі встановлюються цільові орієнтири в сфері управління на довгостроковий період, вибирається кадрова стратегія підприємства, організаційне забезпечення досягнення встановлених стратегічних цілей з управління персоналом [1, с. 28].

Таким чином процес стратегічного планування полягає у визначенні напрямку, в якому потрібно розвиватися підприємству. На відміну від цього, мета бізнес плану це надати детальні дії, які призведуть або направлять на бажаний шлях. Стратегічне планування дає розуміння, як підприємство повинно розвиватися протягом наступних років, і розуміння як вирішувати нові проблеми або як використовувати нові можливості.

Розроблення стратегічного бачення і місії, встановлення цілей і вибір стратегії – головні завдання щодо вибору напрямків розвитку підприємства [4, с. 29]. Так, для стратегічного планування на підприємстві мають бути сформовані такі методики, як SWOT-аналіз та PEST-аналіз, за допомогою яких можна було б сформулювати корпоративну ціль на майбутнє, проаналізувати ринок в якому функціонує підприємство, створити заходи по протистоянню негативних факторів та можливості використання позитивних факторів та прийняти ефективні рішення з врахуванням значення стратегічного потенціалу і цілей розвитку підприємства.

При цьому, ефективне управління можливе лише тільки за умови планування всіх фінансових потоків, процесів та відносин в конкретних умовах для забезпечення конкурентоспроможного існування підприємства в довгостроковій перспективі при виявленні сталого розвитку підприємства.

Висновки. Обґрунтовано всебічну оцінку трактування поняття «стратегічне планування» Завдяки правильному сформованому стратегічному плануванню можна забезпечити виконання поставлених цілей для працівників, які працюють на благо підприємства, оцінювати досягнуті результати та регулювати траєкторію руху з урахуванням всіх змін як внутрішнього так і зовнішнього середовища підприємства. Якщо буде відсутнє з'єднання між працівниками і не буде правильно розкрито стратегічне планування, то підприємство не в змозі реагувати на зміни, які будуть відбуватися середовищі підприємства, а керівникам приймати правильні управлінські рішення. Недостатнє усвідомлення значущості планування може бути ознакою неякісного управління підприємством.

Визначено, що виходячи з вище написано, загалом планування на підприємстві виділяють як послідовний етап розробки дій у визначеному порядку та наводять ключові заходи, які можуть розкривати підприємство з іншої сторони, такі як місія, цілі та аналіз середовища підприємства в якому воно знаходиться.

Отже, підкреслюючи значущість стратегічного планування, можна зазначити, що стратегічному плануванню властивий ступінь невизначеності, часова орієнтація процесу планування й певний горизонт планування.

Список використаної літератури

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом: Навчальний посібник. Київ.: Професіонал, 2006. 511 с.
2. Божкова В.В., Линник Ю.М. Стратегічний маркетинг для магістрів : навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. С. 11–68.
3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 504 с.
4. Томпсон А.А. (мл), Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа / пер. с англ. 12-е изд. Москва : Вильямс, 2006. 928 с.
5. Холодний Г.О. Теоретичні аспекти стратегічного планування на підприємствах України: (підсумки 4-ї Міжнар. конф.). Харків.: Вісник економіки. 2011. 54 с.
6. Янковська В.А., Хижняк А.М. Теоретичні основи планування та прогнозування на підприємстві. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 2. С. 166.

REFERENCES

1. Balabanova L.V. (2006). Upravlinnya personalom: navch.posib. [Personnel Management: textbook]. Kyiv: Profesional,
2. Bozhkova V.V., Lynnyk YU.M. (2007). Stratehichnyy marketynh dlya mahistriv : navchal'nyy posibnyk : navch.posib. [Strategic marketing for masters: a textbook]. Sumy: VTD «Univertsytet's'ka knyha».
3. Krasnokut's'ka N.V. (2003). Innovatsiynyy menedzhment: navch.posib. [Innovation management: textbook]. Kyiv KNEU.
4. Tompson A.A. (ml), Stryklend A.Dzh. (2006). Stratehicheskyy menedzhment: kontseptsyy y situatsyy dlya analiza.; per. s anhl. 12-e yzd. [Strategic management: concepts and situations for analysis .; lane. with English 12th ed.]. Moscow, Russia: Vyl'yams,
5. Kholodnyy H.O. (2011). Teoretychni aspekty stratehichnoho planuvannya na pidpryyemstvakh Ukrayiny: (pidsumky 4-yi Mizhnar. konf.). [Theoretical aspects of strategic planning in the Ukraine. (the results of the 4th International Conference)]. Kharkiv. Visnyk ekonomiky.
6. Yankovs'ka V.A., Khyzhnyak A.M. (2015). Teoretychni osnovy planuvannya ta prohnouzuvannya na pidpryyemstvi. [Theoretical bases of planning and forecasting at the enterprise.]. *Zovnishnya torhivlya: ekonomika, finansy, pravo*, (2), 166.

МАКОВЕЦКАЯ ИРИНА НИКОЛАЕВНА, ЯРГИН МАКСИМ ВЛАДИМИРОВИЧ. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ОСНОВА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ. В статье раскрыты теоретические основы и приведен обзор стратегического планирования предприятия. Основное внимание уделено обоснованию специфики деятельности предприятия с использованием стратегического планирования для организационного обеспечения достижения принятых стратегических целей предприятия. Исследовано влияние стратегического планирования на предприятии с экономической точки зрения в конкретных условиях для обеспечения конкурентоспособного существования предприятия в долгосрочной его перспективе.

Ключевые слова: стратегическое планирование, деятельность предприятия, развитие, управление.

MAKOVETSKAYA IRINA, YARGIN MAKSIM. STRATEGIC PLANNING AS A BASIS FOR SUSTAINABLE ENTERPRISE DEVELOPMENT. The article reveals the theoretical foundations and provides an overview of strategic planning of the enterprise. The main attention is paid to substantiation of specificity of activity of the enterprise with use of strategic planning for organizational maintenance of achievement of the set strategic purposes at the enterprise. The

influence of strategic planning on the enterprise from the economic point of view in concrete conditions for maintenance of competitive existence of the enterprise in its long-term prospect is investigated.

Key words: *strategic planning, enterprise activity, development, management.*